

LIHULA MUINSUSKAITSEALA KAITSEKORRA KOOSTAMISE TÖÖRÜHMA
KOOSOLEKU PROTOKOLL nr 5 21.03.2022

osavõtjad	asutus	telefon	e-mail	kohal
Helle-Triin Hansumäe (HTH)	Muinsuskaitseamet Pärnumaa nõunik töörühma juht	+372 51916225	helle-triin.hansumae@muinsuskaitseamet.ee	+
Eero Heinloo (EH)	Muinsuskaitseamet Arheoloogianõunik	+372 51964752	eero.heinloo@muinsuskaitseamet.ee	-
Anton Pärn (AP)	Arheoloogia spetsialist	+372 5097306	anton.parn@salm.ee	+
Margus Källe (MK)	Lääneranna Vallavalitsus Planeeringute spetsialist	+372 56655521	margus.kalle@laanera nnavald.ee	+
Eret Täht (ET)	Lääneranna Vallavalitsus Ehitusspetsialist	+372 56868253	eret.taht@laanerannav ald.ee	+
Kadri Hänni	Keskkonnaamet (väline spetsialist)	+372 5277419	Kadri.hanni@keskkon naamet.ee	+
Kalle Kõllamaa	Keskkonnaamet (väline spetsialist)	+372 5047219	kalle.kollamaa@keskk onnaamet.ee	+

Koosoleku toimumiskoht: Lääneranna Vallavalitsus, Jaama tn 1, Lihula

Aeg: 13.00-15.00

Juhataja ja protokollija: Helle-Triin Hansumäe

Koosoleku pädevus: töörühm oli pädev otsuseid vastu võtma.

PÄEVAKORD:

1. Lihula muinsuskaitseala väärtuslik haljastus ja haljasalad
2. Muinsuskaitseala tänavate, õuemaa, linnakujunduse elementide, haljastuse ja haljasalade puhul kehtivad järgmised nõuded

1. Lihula muinsuskaitseala väärtuslik haljastus ja haljasalad

HTH tutvustas kõiki Lihula muinsuskaitsealal (reg-nr 27014) asuvaid ajaloolisi haljasalaid. Laiendatud töörühma koosoleku jätkuks koostab töörühm Lihula ajaloolise haljastuse analüüsi, mis saadetakse täiendavalt erapooletutele spetsialistidele üle vaatamiseks ja arvamuse avaldamiseks (siia tulevad spetsialistide nimed). Kaitsekorraga määratakse väärtuslikele haljasaladele ja parkidele täiendavad kaitsemeetmed. Väärtuslike haljasalade kaart vormistatakse Lihula muinsuskaitseala kaitsekorra lisana.

nr	nimi	aadress	töörühma ettepanek/märkused
1	Lihula mõisa park	Linnuse tee 3, Linnuse tee 2, Linnuse tee 1, Linnuse tee 5, Linnuse tee 7, Linnute tee, Tallinna maantee L1	Park on eraldi mälestis. Ei ole küll looduskaitsealiselt silmapaistev (võrdlemisi liigivaene), kuid põhjendatult muinsuskaitsealiselt oluline objekt.
2	Eliisabeti kiriku parkmets	Tallinna mnt 2b	Peab täpsustama parkmetsa ajaloolised piirid.
3	Pastoraadi park	Pastoraadi park	
4	Vabadussõja monumendiga park e Lihula park	Tallinna mnt 28	Peab täpsustama pargi ajaloolised piirid
5*	Tallinna maantee äärne haljastus	Tallinna maantee Lihula muinsuskaitseala ulatuses	Tallinna maantee tee ääres on ajalooliselt kasvanud üksikud suuremad puud. Puiestee ei ole küll ajalooline, kuid kahtlemata oluline.

2. Muinsuskaitseala tänavate, õuema, linnakujunduse elementide, haljastuse ja haljasalade puhul kehtivad järgmised nõuded

Töörühma ettepanek nõuete sõnastusele:

- 1) väärtuslikud piirdeaiad, -postid, väravad jms tuleb võimalusel säilitada;
- 2) uued piirdeaiad, -postid ja väravad tuleb lahendada järgides lähiümbruses väljakujunenud tava (materjal, kõrgus, paiknemine jms) ja sobivust krundi hoonestuse arhitektuuriga; tõkkepuud paigalda ei tohi;
- 3) ajalooline munakivisillutis jm väärtuslik katend tuleb võimalusel säilitada või taaskasutada ehitusprojektiga hõlmatud ala sees;
- 4) uue katendi rajamisel tuleb lähtuda **võimalusel** ajaloolisest lahendusest, näiteks sõiduteel kasutada muna- või ajaloolist klompkivi, kõnniteel sillutisplaate, hoovides sillutiskivi ja/või graniitsõelmeid; **vältida tuleb õuema ulatuslikku sillutamist**;
- 5) ehitist liigniiskuse eest kaitsvad pinnasekalded tuleb säilitada või need rajada;
- 6) tänava rekonstrueerimisel tuleb säilitada või taastada kultuuriväärtuslike ehitiste proportsioonid, vajaduse korral tänavapinda madalamale viies; vältida pinnasevee imbustumist keldrisse ning sademevee juhtimist krundile;
- 7) ajaloolisi linnakujunduse elemente (monumendid, skulptuurid, tänavapostid, laternad, kaevud, pingid jms) tuleb säilitada ja võimaluse korral taaskasutada;
- 8) uued linnakujunduse elemendid (linnamööbel, päikesevarjud, müügikohad, tegevuskoha tähised, info- ja reklaamkandjad, liikluskorraldusvahendid, tänavapostid jms) tuleb kavandada ümbritsevat keskkonda arvestavalt ning paigaldada viisil, mis ei kahjusta kultuuriväärtuslike hooneid, arheoloogilist kultuurikihti ega kõrghaljastust;
- 9) hooajaline tänavakohvik, kauplemiskoht jms tuleb rajada tänavapinnale, ilma eraldi kõrgema terrassitasapinnata ja täispiirdeta, välja arvatud juhul kui aluspind seda ei võimalda;

- 10) **tänavaid tuleb hooldada viisil, mis ei kahjusta külgnevat hoonestust ega kõrghaljastust, sealhulgas ei tohi tänavaid hoonete ja kõrghaljastuse vahetus läheduses soolatada;**
- 11) **ajalooliste avalike parkide (Lihula pargid)** ajalooline struktuur, planeering, vaated, väärtuslik haljastus ja ajaloolised väikevormid (piirded, pargimööbel jms) tuleb säilitada võimalikult autentselt; rekonstrueerimisel tuleb lähtuda pargist kui tervikust, võttes taastamisel aluseks dokumenteeritud ajaloolise olukorra ja arvestades muutustega linnaruumis (hilisem väärtuslik haljastus, ehitised jms);
- 12) ajalooline Tallinna maantee haljastus tuleb võimalusel säilitada ja vajaduse korral asendada; haljastuse asendamisel ei tohi teha üksikpuudega vaheleistutusi, vaid asendada terviklike lõikudena;
- 13) haljastuse taastamisel ja rajamisel nii avalikus ruumis kui ka õuemaal tuleb lähtuda traditsioonilisest haljastusviisist ja kasutada võimalusel kodumaiseid liike (pärn, vaher, tamm, kask, hoovides ka viljapuud, sirelid, jasmiinid jms);
- 14) puude (va viljapuude) raiumisel tuleb üldjuhul ette näha asendusistutus samal krundil või samas kohas linnaruumis; puittaimestikku võib raiuda taimede kuivamisel või ohtlikuks muutumisel ning oluliste vaadete avamiseks ja isetekkeliste puude likvideerimiseks;
- 15) ehitus- ja kaevetöödega ei tohi väärtuslikku haljastust, sealhulgas puude juuri, kahjustada.

Järgmine tööühma kohtumine toimub **04.04.2022 Lihulas.**